

Kirmoissa kaikki kohdallaan ilmoja myöten

Tämän kesän paikkaansa pitämättömät sääennusteet eivät liikoja luvanneet yhdeksänsiä Kirmoja edeltäneellä viikolla. Hartaat katseet kohti korkeuksia noteerattiin ja rovasti Olavi Vuoren nöyrät sanat avajaiskonsertissa kuultiin. Sääkarttojen tutkijat pääsivät päivittämään ennusteensa ikkunasta ulos katsomalla: ”Hän säät ja ilmat säätää”.

Kirmoissa ei satanut. Eräs lastenkonsertin vieras puki vallitsevat sääolot sanoiksi: ”Missä se lätäkkö on?”. Yllättävät asiat muodostuvat elämän mittaisiksi muistijäljiksi: monia pikkujuhlijoita kiinnosti viime vuonna Satu Sopasta enemmän räiskiminen kuravedessä.

Huolimatta ammattimaisesti onnistuneista järjestelyistä, erinomaisen tasokkaista esiintyjistä ja leppoisasta ilmapiiristä auringon kaartaessa valtoimenaan kohti tummuvaa iltaa, yleisö löysi hieman edellisvuotta vaisummin tiensä festivaalialueen valmiiksi katettuun pöytään. Viikon kokonaiskävijämääräksi muodostui karkeasti arvioiden noin 4000 katsojaa.

Iso mies

Voisi olettaa, että isosta miehestä lähtee iso ääni – väittävät tosin laulussa, että mitä isompi mies, sitä pienemmät munat, mikä ei itseänikään erityisemmin mairittele.

Saarijärven kirkon täytti avajaiskonsertissa äänimaailma, joka maallikon korvin kuulosti isolta ja komialta. En ole äänikorvaltani enkä ihmisenä siinä asemassa, että kykenisin, saatikka sitten kokisin tarpeelliseksi, mitenkään arvostella muiden äänenkäyttöä. Tyydyn toteamaan vain, että mielestäni ääni oli mahtava eikä hetkeäkään tarvinnut pelätä sitä, ettei se olisi päästäjensä hallinnassa. Tätä ihmeteltyäni totesin Jaakko Ryhänen, josta ääni oli lähtöisin, että onhan tuota jo 40 vuotta harjoiteltu.

Maija Weitz kuritti Hirvosen Eeron avustajiensa kanssa selkä vääränä paikalle raahaamaa ja virittämää flyygeliä asiallisesti. Siitäkään en osaa mitään valaisevaa sanoa, kun kosketukseni harmooniksi kutsuttuun tuvassamme seisoneeseen soittopeliin rajoittuu vain yhdellä sormella (joka muistaakseni ei ollut kuitenkaan keskisormi) tapailtuun Enkeli taivaaseen, josta en enää muista edes alkua. Arvostan

laulajia ja soittajia ja erittäin vähän esitysten arvostelijoita, jotka eivät yleensä itse kykene lähellekään vastaavaa. Ryhästä arvostan edellisten lisäksi erityisesti siksi, että hän osallistui Väinö Viitasalon muistotilaisuuteen sekä kirkossa että seurakuntatalolla.

Munat vaarassa – jos sitäkään

Minä onneton menin maanantaina Järviradiossa kuvaustauon huumaamana lupaamaan, että ellei Pylkönmäen konserttiin mahdu muuten väki sisään, otan loput syliin. Varomattomista lausunnoista kärsii helposti koko norsu munista puhumattakaan.

Tommi Soidinmäki ja Mikael Konttinen ovat todistetusti mukavan välittömiä velikultia. Mikäli joku kuvittelee harhaisessa päässään heidän välilleen kateuden jännitettä, voin todistaa, että tuo käsitys ei pidä yhtä totuuden kanssa.

Tapasimme 263 metrin korkeudessa meren pinnan tasosta ylöspäin katsottuna. Tuuli ja lieviä Suomi -filmin kaltaisia kumpupilviä risteili taivaalla. Ympärillä aukeni huoliteltu pihapiiri, jossa Tommin isän Yrjön kanssa pikkupoikina satunnaisesti heittelimme ilmaan kiloissa mittavia esineitä. Paikalle osui silloin naapurista Lietosen Markku, josta kehittyi myöhemmin umpikiero lukkari (pesäpallo – ei siis Piiparinen). Hän pohti jo silloin syvän filosofisia kysymyksiä kuten, että miten ilmaistaan kirjakielellä per...n suti. Pohdinnoissaan hän päätyi muotoon ulostusaukon sivellin.

Kaikki tämä pyöri mielessäni kuin filminauha, kun edessäni kaltevalla pihamaalla pelleilivät Tommi ja Mikael tuoleissaan kuvaajien asetellessa meitä edullisimpaan mahdolliseen asentoon auringon säteilyn suuntaan nähden. Odottelimme tovin pilven purjehtimista ohitse, minkä jälkeen se alkoi: syvä keskustelu esiintymisjännityksestä ja kotiseudusta Levengood hengessä, mikä ei tietenkään tarkoittanut seksuaalista identiteettiä.

Varsinainen konsertti sitä vastoin alkoi juuri niissä merkeissä. Suhteemme Kaken (Kauko Lehtonen) kanssa singahti nimittäin uuteen ulottuvuuteen tuiman poikatangon pyörteissä. Olihan Kake jo edellisenä suvena kysynyt minulta Pylkönmäen kirkon alttarilla vakavana, että ”tämän seurakunnan läsnä ollessa kysyn sinulta Taavi Tapani Kiminkinen...”. Periaatteen miehenä pidän lupauksistani keskimäärin kiinni ja varsinkin tässä tapauksessa. Puolisoni kannusti meitä merkittävästi laatimaansa koreografiaan ja oli taas kerran oikeassa.

Mutta ennen kuin pääsimme näin pitkällä, olimme tosi nesteessä. Kujalan Paavon laajentama Pylkönmäen suurin sali oli survottu niin täyteen, että palotarkastajille

älkää missään tapauksessa puhuko koko asiasta. Senkin jälkeen ihmisiä oli ovelle pitkä jono. Muodostui surulliseksi myydä ei oota. Mutta mitä siinä olisi oikein voinut tehdä? Kyseessä oli ehdottomasti Pylkönmäellä järjestettävä kotiseutuhenkkinen konsertti, eikä tämän mittavampaa tilaa Pylköllä ole. Etukäteen lippunsa hankkineet yritettiin saada sisään. Heille paikat kyllä olisivat riittäneet. Ulkotiloihin konserttia ei uskalla ilmastomme tuntien järjestää.

Varsinainen konsertti oli hulvattoman välitön ammattiorkesterin (Petoman) tahdittama velikultien ilotulitus. Mieli kääntyi riemulliseksi ja lopussa syvän kotiseutuhengen liikuttamaksi kappaleiden ”Äidin pikkupoika” ja päätöksen ”Mun sydämeni tänne jää” myötä. Sen jälkeen kenelläkään ei ollut enää yhtään mitään sanottavaa: käsi sydämelle ja kiitos!

Pedaali, Petri Laaksonen ja noin sata salamaa

Keskiviikkona nousi teltta ja torstaina tummia pilviä Saarijärven Pylkönmäen puoleiselle taivaalle. Tästä oli sovittu: ensimmäisestä teltan toimittajamme Santalan Pentin ja jälkimmäisestä säiden säätäjän kanssa. Salamia (siis ei hevossisalteilistä makkaraa) tarvittiin Pedaalin konsertissa lavasteeksi Petri Laaksosen nuoruuden aikaisen sävellyksen ”Sata salamaa” esitykseen. Hatarahkon muistini mukaan Virve Rosti ukkosti tuon kappaleen Euroviisuissa.

Sen ja paljon muuta musiikkia on Petri Laaksonen tehnyt täällä pohjantähden alla. Tuotantoa siivittää melodisuus ja tunne, joka käy syvälle suomalaiseen maisemaan.

Vesa-Matti Laaksosta kehu aina, eikä kyseinen henkilökohtaisen laadun ilmaiseminen ole millään tavoin maksettu tiedonanto. Työ puhuu puolestaan: edellisen vuosiluokan kuusi orkesterikokoonpanoa, Pedaali, Ritva Oksasen, Tuomas Iso-Aholan ja lukuisten muiden säestykset, Laulumiehet ja muut kuorot, teatteri, sävellystyö ja siinä sivussa toimiminen erinomaisissa järjestöissä kuten Kirmoissa ja perustyönä opettaminen. Missä välissä sitä Päiviä oikein kopastaan? No, toiminnan miehellä tekemistä riittää, ja hommat varmaan hoituvat niin, että vaimoväkikin kiittää. Toivon todella, että kansakin ymmärtäisi kiittää! Ei tosin kissa kiitoksella elä, mutta ei siitä merkittävää haittaakaan ole.

Konsertissa riemastutti erityisesti vahvistettu taustaorkesteri, joka soi komeasti. Vaivaa ja soittimia ei ollut todellakaan säästetty. Yleisöä tuli paikalle takuu varma pedaalillinen: 300 - 400. Jäin miettimään vain sitä, että kuoron erittäin laajasta kohderyhmästä luulisi seutukunnalta löytyvän kauniissa kesäillan lomatunnelmassa

enemmänkin spontaania kiinnostusta upeaan telttaan ja laadukkaiden palveluiden keskelle.

Voi perjantaina

Kirjojen tärkein yleisö koostuu lapsista. Viime kesänä kävi Satu Sopanen ja nyt Riitta Korpela Ti-Ti Nallensa kanssa. Vesilätäkkö voitti Sadun ja Satu taas Riitan, mikäli tulos mitataan kiinnostuksen kohteessa ja yleisömäärässä. Vertailu on mielekästä siksi, että kyseessä on kaksi ylivoimaisesti suosituinta tämän kohderyhmän esiintyjää, joilla molemmilla on TV:n tuoma julkisuus.

Ti-Ti -nalle show on äärimmäisen hyvin tuotteistettu paketti, mikä ei tarkoita sitä, että se heijastuisi esityksen aitouteen. Yleisö eli mukana ja hahmot ovat lapsille mieleen. Lapsiyleisö on vaativaa ja sen ehdoilla on mentävä. Koska Riitan valtaisa suosio oli tiedossamme, rohkenimme odottaa yleisöä hieman enemmän tähänkin tilaisuuteen.

Varsinaisen illan aloitti Cavil Cash, jossa ikäluokkani paikkakunnan legendaarinen bändi pisti parastaan, mikä riittikin todella pitkälle. Soitto oli rennon hulvatonta. Levyä käy suositteluinen. Seppo Alvari soitti rumpuja Niskalaukauksessa. Nyt meno on iskelmällisempää taattua tavaraa, mikä sopi hyvin illan nostatukseksi kohti pääesiintyjä.

Voihan Värttinä

Lauantaina koettiin erikoinen luonnonilmiö: varma pouta koko päiväksi. Se oli siunaus tuulisella Pylkönmäen stadionilla vietetyille 35. Pentin olympialaisille, joissa poikkesimme filmiryhmämme kanssa. Pylkönmäellä menee todella lujaa: mahtava Kirjojen konsertti, ilmiömäiset Pentin olympialaiset ja vaalimenestys. Selkeää oppia voi tästä kaikesta emäsaarijärvi ottaa, mikä muodostuu pakostakin yhteisölliseksi rikkaudeksi Paras -hankkeen toista aaltoa ja Siperian opetuksia odotellessa.

Pylkölle ajaessamme soi puhelin. Ei se sinänsä ole mitenkään harvinaista tapauksessani, mutta se on, että samaksi illaksi suunniteltu Värttinän konsertti Kirmoissa oli peruttava Mari Kaasisen raskausongelmien vuoksi. Tilanne oli sangen ymmärrettävä ja erittäin hyvin yleisö ottikin tiedon vastaan. Teltalle porhalsivat loput Värttinän tytöt Susan Aho ja Johanna Virtanen suoraan Kaustisilta esiintymään duona Kuunkuiskaajat. Sieltä suhautettiin Audilla tukka putkella hehkeissä valkoisissa mekoissa. Nyt ymmärrän hyvin Werner Brossin poikien viimekesäisen luonnehdinnan nykyisestä Värttinästä: kuivan kesän oravia. Tämä tarkoittaa pelkästään tyttöjen herkkää solakkuutta. Harvoin olen tavannut kahta näin

sympaattista maailman tähteä ja taitavaa. Tytöistä jäi todella hyvä mieli monellakin tavalla. Värttinän merkeissä tavataan varmasti sitten toisen kerran.

Teemu Vesterinen ja stand -up ovat rautaa. Teemun ansiosta voimme ylpeillä vuodesta toiseen valtakunnan eturivin esiintyjillä. Enpä tähän hätään hahmota toista festaria, johon sisältyisi moinen ilotulitus. Yleisö tulee mihin aikaan tahansa ja vaikka Rajasuolle, kun otatus alkaa. Koko stand -up sessio oli täysipainoinen ja laadukas seitsemän vääräleuan lasketellessa löysiä Saarijärvi -foorumien lavalta toinen toisensa perästä ja yleisöllä oli hauskaa, totta Mooses.

Agents on todellinen legenda jo ennen kuolemaansa: täydellistä tyyliä puhdasta erinomaisesti kaikilta osiltaan esitettyä musiikkia, joka pisti yllättäen viilenneessä illassa jalat vipajamaan. Lavalta katsottuna teltan vasemmassa reunassa tanssi valkomekkoinen lady punaisissa korkokengissään niin, että aika ajoin oli hiekkaa kaadettava kengistä. Meno näytti rennolta lavan edessä ja itse lavallakin. Pulliaisen ilmeitä oli hauskaa seurata keskellä kitarasooloja: laatumies sekä lavalla että ilman. Vesa Haaja osoittautui erinomaiseksi solistiksi. Myös saksofonisti sai paljon papukaijamerkkejä.

Ylivieskan pojan Jouni Järvelän osa ei ollut kadehdittava teltan viimeisenä esiintyjänä porukoiden karatessa Kukonhiekkiaan suuntaaviin busseihin. Illan viimeisten kappaleiden kaikuessa yleisössä istuivatkin teemaan sopivasti vain kukon poika (Kukosta Pylyköltä kotoisin) Matikaisen Markku puolisoineen sekä Aku (se radio). Sääli bändin kannalta, sillä menot olivat mainiot ja tuloja suuremmat!

Itselläni oli aivan erityinen syy rentoon oloon: viikon kuvausputki takana ja paikalla kaikki enkelit – Tuija Melville kanssani juontamassa sekä Tammesta kustannustoimittajani Leena Paunonen ja markkinointipäällikkö Anne Vainio puolisoineen.

Tapaus Riku Niemi

Kukonhiekkia on upea paikka – sen totesivat vieraani. Tämä on taas niitä juttuja, joita paikkakuntalaiset eivät varmasti osaa riittävästi itse arvostaa. Tuntui todella hulppealta esitellä vieraille teltaohjelamaa: nauraa vatsa kipeäksi stand -upissa, kuulla Kuunkuiskaajia ja tanssia lavan edessä, kun Agents päästelee parastaan – sitten itse Keskustalon Tanen Mersun takapenkillä Kukonhiekkiaan, missä lavalla temmeltää ilmiö vailla vertaa: Riku Niemi orkesterinsa ja Jorma Kääriäisen kanssa.

En osaa itse soittaa kuin vajavaisesti poskeani tai hieman hyräillä pölynimurin tahdissa, joten en kykene käsittämään, miten on mahdollista soittaa 1.5 tuntia sillä

intensiteetillä. Kyse on ammattitaidosta, hulvattomasta luovuudesta ja halusta viihdyttää isolla V:llä, mikä ei tarkoita välttämättä juuri sitä, mitä jokainen viriili mies ensimmäiseksi ajattelee ilman, että siinä sinänsä on yhtään mitään pahaa: uusia kirmolaisia tarvitaan aina.

On etuoikeutettua, että saame jatkossa tiivistää yhteistyötämme tuollaisen luovan ”hullun” kanssa. Mielenkiintoiset ajat odottavat!

Päätöskonsertissa ei ollut musiikin riemulla rajoja

Ollin poika Antti on jo poikasesta tuttu soittaja, naapuri, vanhimman tyttäreni soittokaveri, teologi ja muusikko, joista ammasteista tunnen oikeastaan vain jälkimmäisen toiminnon. Tiedossani oli varsinaista ohjelmaa lukuun ottamatta, mitä tuleman piti: valtakunnantason muusikoista koottu orkesteri solisteinaan lauluntekijät Tommi Kalenius ja Pekka Ruuska, joka ei siis ollutkaan se sama Pekka Ruuska, joka Häkkilästä tuli lukioluokalleni (hänestäkin tuli muuten lääkäri).

En voi todellakaan ylpeillä kirkon penkin kuluttamisella, mutta nyt käy myöntäminen, että harvoin olen viihtynyt noissa hiukan luisevissa istuimissa lähes kahta tuntia yhtä hyvin. Meille suomalaisille on jostain syystä tullut sellainen käsitys, että kirkossa pitää olla naama peruslukemilla ja mielellään hyvin kankeasti eikä merkittävää iloa ainakaan saa näkyä. Kun ajattelee sanoman ydintä, tilanne kääntyy peräti päinvastaiseksi ja se on kyllä muualla ymmärretty.

Kiitän Antti Vuorta terveen tarpeellisesta rajojen rikkomisesta! Konsertin tunnelmat vaihtelivat surun kyynelistä hersyvään iloon, mutta syvä hieman melankolinen lataus oli tunnelmasta toiseen mukana. Tietenkin Rafaelin enkeli Ruuskan itsensä esittämänä oli hienoa kuultavaa, mutta kuitenkin itseäni liikutti ylivoimaisesti eniten Tommi Kaleniuksen lähtemisen hylkäämisen teemoja herkästi käsittelevä kappale. Liian vaikeat asiat kuten hylätyksi tulemisen kokemukset on helpompaa käsitellä kulttuurin keinoin. Juuri siinä piilee merkittävin kulttuurin terveysvaikutus. Voi helposti ennustaa Äänekosken pojalle menestyksellistä tulevaisuutta. Antti Vuori oli sovittanut Tommin kappaleita ja toinen Antti, Antti Vainio Pylkönmäen naapurimme, vastasi äänentoistosta. Koimme hienoa rajoja rikkovaa ja laadukasta musisointia, mikä jätti järjestäjän edustajille pitkän viikon jälkeen hyvän mielen, mikä viritti tulevaisuuden toivon: mehän ei muuten periksi anneta!